Nr. 354. Kraków, wtorek 26 grudnia 1905. Rocznik XIV.

Redakcya: Kraków, Grodzka 55.
Administracya: Sławkowska 29.
Dział inseratowy: Poselska 15.
Adres na telegramy: Naprzód Kraków.
Telefon: Redakcyi Nr. 396, Administracyi Nr. 624.
Prenumerata wynosi miesięcznie:
z odsyłką 2 kor., bez odsyłki 1 kor. 60 h, za granicą 2 mk. 80 fen., 3 fr. 50 ctm., 2½ szyl., 70 ct. ameryk.
Prenumerata tygodniowa w Krakowie 40 hal.
Konto czekowe Nr. 834.095.
Numer pojedynczy 8 halerzy, poniedziałkowy i poświąteczny 4 halerze.

NAPRZÓD

Organ polskiej partyi socyalno-demokratycznej.

Wychodzi codziennie o godz. 7½ rano, a w poniedziałki i dni poświąteczne o godz. 10 rano.

Ogłoszenia (inseraty)
kosztują od miejsca wiersza jednoszpaltowego drobnym drukiem (petitem) za pierwszy raz po 20 halerzy, następny po 10 hal. — Nadesłane od miejsca wiersza drukiem petitowym po 40 hal. za każdy raz. Śluby, zaręczyny i nekrologi po 80 hal. od wiersza za każdy raz.
Załączniki (prospekty i t. d.) przyjmuje się za cenę 2 kor. za 100 egzemplarzy dla zamiejscowych, a 1 kor. za 100 egzemplarzy dla miejscowych prenumeratorów.

Reklamacye otwarte są wolne od opłaty pocztowej. — Redakcya rękopisów nie zwraca i bezimiennych listów nie uwzględnia.

Powstanie w Moskwie.

Barykady i armaty na ulicach.

Moskwa, 23 grudnia. Wczoraj wieczorem oddział dragonów, na który **straż robotnicza dała strzały, dał salwę. 8 robotników i 2 dragonów rannych.** Wkrótce potem robotnicy urządzili na placu Strastnoj, na którym zajście poprzednie się odbyło i na starym placu tryumfalnym **przeszkody z drutów i zamknęli ulice barykadami.** Kawalerya i piechota rozproszyły tłum, dając ślepe salwy. Wieczorem o godzinie 11 **wojsko wykonało szturm na bulwar Twerski**, natrafiło jednakże na 3 rzędy barykad, urządzonych z desek i drutów.

Około północy ulica była znowu oczyszczona. W walce zraniono 11 robotników.

Moskwa, 24 grudnia. (Doniesienie Petersburskiej agencyi telegraficznej). **Plac przed klasztorem „Strastnoj" obsadzony jest przez artyleryę, która ostrzeliwa bulwary „Twerskoj" i „Strastnoj". Ulicę Twerskaja zamknęło zupełnie wojsko; na rogu ulic Sadowaja i Twerskaja w pobliżu dawnego „łuku tryumfalnego" zbudowali powstańcy barykady; wojsko je zdobyło. Oddziały powstańców stoją za gimnazyum w uliczce Dymitrówka. Na wielu ulicach wojsko stłumiło rewolucyjne manifestacye, przyczem wiele osób było rannych.**

Moskwa, 24 grudnia. (Pet. ag. tel.). Wczoraj wieczór splądrowali powstańcy dwa wielkie sklepy broni. Na ulicy Sadowaja budują powstańcy barykady ze słupów telegraficznych, siatek drucianych i desek. (Ulica Sadowaja okala miasto w półkolu). Poszczególne dzielnice miasta są zamknięte w sobie, gdyż połączenia przerwano. Powstańcy dają sygnały za pomocą rakiet z okolicznych wzgórz, które oświecone są rządowymi reflektorami, ustawionymi na wieży Sucharewskiej. **Ogień działowy słychać prawie z wszystkich stron miasta. Z mitraljez ostrzeliwują ulicę Sadowaja. Liczba zabitych jest nieznana, ale znaczna. Wiele osób rannych. Na placu przed klasztorem Strastnoj strzelali powstańcy z angielskich mitraljez z pewnego domu, poczem wojsko dom ten ostrzeliwało z dział.**

Moskwa, 25 grudnia. (Doniesienie pet. ag. tel.). We wszystkich punktach miasta, w których w sobotę barykady wojsko zburzyło, zbudowali je powstańcy w niedzielę na nowo. Ulica Szeroka aż do dworca kolejowego pełna barykad. Na placu „Strastnoj" ustawiono w niedzielę znowu działa. Nad „stawem patryarchów", na ulicy Bronnaja, koło „Karetnego rjadu", na ulicy „Centranska" i „Twerskaja" wymienili powstańcy strzały z wojskiem. W splądrowanym sklepie broni Thorbecka wybuchła w nocy z soboty maszyna piekielna, wskutek czego powstał pożar w przyległym hotelu „Metropole". Pożar niebawem ugaszono. Próbowano także zrabować skład broni Brabetza, lecz napad się nie powiódł. W niedzielę przed południem strzelanina osłabła. Do rana naliczono około 200 rannych. Liczby zabitych jeszcze nie stwierdzono.

Moskwa, 25 grudnia. (Pet. ag. tel.). W niedzielę od rana strzelała artylerya do barykad. Straż pożarna zaś barykady podpalała. Starcia, które nastąpiły najpierw na ulicy Twerskaja, a potem na innych ulicach, stały się szczególnie gwałtowne na Twerskim bulwarze i przyległych ulicach. Powstańcy zranili 20 żandarmów. Według nowszych obliczeń, było w sobotę 500 rannych, w niedzielę zaś jeszcze więcej. W sobotę wieczór przyszło także na przedmieściach do starć; na Sretence rzucono bombę. Dworce obsadzone są wojskiem. Związków uchwalił utrzymać w mocy strejk generalny, lecz nie brać udziału w zbrojnem powstaniu.

Moskwa, 25 grudnia. O wypadkach, zaszłych w nocy z soboty na niedzielę w Moskwie krążą przesadne(?) pogłoski. Mówią o tysiącach zabitych i rannych. W rzeczywistości straty w ludziach mają być mniejsze. Starcie z wojskiem na ulicy Twerskaja nie kosztowało wiele ofiar, gdyż użyto tam głównie kawaleryi. Na ulicy Łobkowskij zabito lub zraniono najwyżej 50 osob; wojsko otoczyło tam 250 rewolucyonistów, między którymi było 30 kobiet; większość otoczonych poddała się **po salwach artyleryi, która dała 13 strzałów armatnich.**

Na wieczór w niedzielę oczekiwano ogłoszenia stanu wojennego. Niemieccy poddani, o ile dotąd wiadomo, nie ponieśli szkód.

Strejk powszechny.

Petersburg, 23 grudnia. Pet. ag. tel. ogłasza następujące wiadomości: W **Kostromie** robotnicy fabryczni strejkują. Na liniach kolejowych litewskich panuje częściowy strejk.

W **Rostowie nad Donem** wczoraj wszystkie koleje wstrzymały ruch. Dziś zaprzestał pracę personal tramwajowy, drukarski i wielu fabryk i warsztatów.

W **Saratowie** we warsztatach kolejowych strejkują.

W **Kijowie** wczoraj cała sieć kolejowa południowo-wschodnia przyłączyła się do strejku.

W **Petersburgu** policya rozpędziła wszystkie zebrania robotników, rady robotniczej i rady związku handlowców. Wczoraj w południe przedsięwzięto liczne aresztowania. W dzielnicy Ostrów Wasilewskij wojsko i policya otoczyły jeden dom, w którym przypuszczano, że odbywa się posiedzenie komitetu wykonawczego. Aresztowano prawie wszystkich mieszkańców domu. W biurze policyi wielu obito.

Moskwa, 24 grudnia. Komitet wykonawczy rady robotniczej i biuro Związku związków rozesłały wczoraj do prywatnych banków zawiadomienie, że w interesie ruchu wolnościowego uznają za konieczne, aby banki pracowały.

Moskwa, 24 grudnia. Na dwu tutejszych dworcach kolejowych splądrowano wczoraj 70 wagonów środków spożywczych.

Chłopi przeciw strejkującym.

Moskwa, 24 grudnia. (Pet. ag. tel.). Z wielu stacyj kolejowych moskiewskiego powiatu telegrafują, że chłopi z sąsiednich wsi napadli na strejkujących funkcyonaryuszów kolejowych i zmusili do pracy(?).

Reakcya.

Petersburg, 25 grudnia. Pet. ag. tel. donosi, że nad miastami Tambowem i Kozłowem, jakoteż nad powiatami tej samej nazwy zawieszono stan wojenny. W dziesięciu innych miastach i przynależnych do nich powiatach ogłoszono stan oblężenia. Szefowi brygady generał-lajtnantowi Klawecowi powierzono funkcyę generał-gubernatora. Przy aresztowaniu uzbrojonego tłumu skonfiskowano broń i bomby.

Przeciw strejkowi kolejowemu.

Moskwa, 25 grudnia. Ze stacyj Pawłowa (Possad) i Orjechowa, kolei niżnonowogrodzkiej nadeszły telegraficznie protesty funkcyonaryuszów kolejowych przeciw powszechnemu strejkowi. Autorowie protestów wskazują na to, że ludność zagraża stacyom kolejowym i personalowi.

Strejk pocztowo-telegraficzny.

Berlin, 25 grudnia. Wedle doniesień z **Warszawy i Łodzi** tamtejsi urzędnicy telegraficzni podjęli pracę na nowo.

Stan wojenny w Rewlu.

Petersburg, 25 grudnia. Jak słychać, były w sobotę w Rewlu rozruchy, wskutek czego ogłoszono w mieście tem w niedzielę stan wojenny.

Generalny strejk nie przybrał dotąd w Petersburgu ostrych form (?).

Zakończenie oporu biernego na kolei północnej.

W niedzielę 24 b. m. zakończył się rano bierny opór na kolei północnej. W sobotę wieczorem zakończyły się rokowania reprezentantów robotników z generalną dyrekcyą, prowadzone za pośrednictwem radcy ministeryalnego bar. Banhansa. Kolej przyznała robotnikom znaczne ustępstwa, a w szczególności: 1) Uregulowanie płac odpowiednio do polepszenia uzyskanego przez pracowników kolei państwowej; 2) zniżenie czasu praktyki dla prowizorycznych na najwyżej 3 lata; 3) zaprowadzenie automatycznego awansu analogicznie z koleją państwową; 4) relutum na pomieszkanie, płace dla strażników itd., jak na kolei państwowej; 5) zajęcie się sprawą utworzenia funduszu prowizyjnego; 6) przyjęcie napowrót wszystkich suspendowanych za udział w obstrukcyi. Reprezentanci robotników zawiadomili telegraficznie wszystkie stacye o zawarciu ugody i wezwali personal do zaniechania biernego oporu.

Zgromadzenie kolejarzy krakowskich

odbyło się w niedzielę 24 b. m. w lokalu organizacyi przy ul. Kurniki przy licznym udziale. Tow. L. Feldman przedstawił zgromadzonym wynik rokowań, poczem uchwalono zastosować się do wezwania organizacyi centralnej; wobec tego od niedzieli praca na dworcu krakowskim idzie według dawnego trybu. Kolejarze w ciągu 13-dniowej walki przekonali się o znaczeniu organizacyi, która pozyskała znaczną liczbę nowych członków. Zgromadzenie zakończyło się uchwałe niem podziękowania mężom zaufania oraz sympatii tym, którzy za udział w ogólnej walce ponieśli znaczne ofiary.

TELEGRAMY.

Strejk powszechny w Bułgaryi.

Zofia, 25 grudnia. Z powodu wydania nowej ustawy o cechach wybuchł tu dziś strejk powszechny. Socyaliści urządzili masowe demonstracye przed sobraniem. Prezydent sobrania i minister handlu przyjęli deputacye robotnicze. Przebieg demonstracyi był spokojny.

Konstytucya w Czarnogórze.

Cetynia, 25 grudnia. Zamknięto sesyę skupsztyny po uroczystej manifestacyi dziękczynnej na cześć księcia.

Katastrofa w kopalni.

Neusattl, 25 grudnia. Mimo sztucznego pompowania powietrza i wentylowania, nie powiodło się wczoraj posunąć dalej na obszarze, objętym przez pożar. Próby musiano o godzinie 7 wieczorem zaniechać z powodu niebezpieczeństwa, grożącego niosącym pomoc robotnikom, gdyż nastąpiły drobne wybuchy gazów. Będą podjęte nowe usiłowania.

Zmiana gabinetu we Włoszech.

Rzym, 25 grudnia. Utworzył się nowy gabinet w następującym składzie: Fortis objął prezydyum, sprawy wewnętrzne i tymczasowo tekę rolnictwa; senator markiz Sangiuliano, sprawy zagraniczne; Finochiaro, sprawiedliwość; senator Vacchelli, administracyę finansową; Carcano, skarb; generał Majnoni d'Intignano, wojna; admirał Mirabello, tekę marynarki; Dematinis, tekę oświaty; Tedesco, roboty publiczne; Marsengo Bastia, pocztę i telegraf.

Szpiegostwo niemieckie we Francyi.

Tulon, 24 grudnia. Sędzia śledczy dokonał tu wielu rewizyj domowych, aby wyśledzść, czy uwięzieni dopiero-co w Marsylii Niemcy utrzymywali stosunki z Tulonem. Sędzia śledczy skonfiskował wiele listów.

Tulon, 25 grudnia. Uwięziono tu podoficera tutejszej załogi, oraz pewnego, dosyć znanego Tulończyka. Aresztowania te są w związku z wykrytem w Marsylii szpiegostwem.

Zamach na kardynała.

Barcelona, 25 grudnia. W chwili, gdy wczoraj wszedł kardynał ks. Casanos wyszedł z katedry, pewien anarchista usiłował przebić go sztyletem. Pewien zakonnik odwrócił cios, uderzając napastnika w twarz. Policya napastnika uwięziła. Znaleziono przy nim rewolwer i flaszeczkę z trucizną, którą chciał zażyć po dokonaniu zbrodni, aby się życia pozbawić.

Katastrofa pożarowa.

Bergen, 24 grudnia. W domu, zamieszkałym przez siedm rodzin wybuchł wczoraj wieczór pożar. Spaliło się troje dzieci, a wiele osób odniosło ciężkie rany od poparzenia.

Traktat chińsko-japoński.

Pekin, 25 grudnia. (Reuter). Japońscy pełnomocnicy do chińsko-japońskiego traktatu odjechali do Tientsinu. Otwarcie mandżurskich miast dla handlu światowego nastąpi równocześnie z zupełnem opróżnieniem Mandżuryi przez Rosyę i Japonię.

Żądamy równego, powszechnego, tajnego i bezpośredniego prawa wyborczego!

KRONIKA.

Posiedzenie miejscowego komitetu partyjnego odbędzie się we środę 27 bm. o godz. 8 wieczorem w Związku stow. robotniczych (Mały Rynek 6).

Cyrk Sarrasaniego dał w poniedziałek pierwsze przedstawienia przy wysprzedanej widowni. Przed wieczornem przedstawieniem działy się przed cyrkiem straszne sceny; z powodu że dyrekcya, jak opowiadają, sprzedawała bilety kilku osobom na jedno miejsce, ścisk do wnętrza budynku i na ulicy był niesłychany. Rozgoryczeni właściciele biletów chcieli dostać się do swoich już zajętych miejsc, inni nawet do środka dostać się nie mogli, inni znowu szturmowali kasy, aby odebrać pieniądze. Policya energicznie usiłowała przywrócić porządek. Postępowanie to dyrekcyi cyrku jest co najmniej dziwne i wymaga wyjaśnienia.

Śmiertelne pobicie. W sobotę 23 bm. rano przyszedł Stanisław Kurzawa, służący ze sklepu p. Nikla przy ulicy Zwierzynieckiej, na brzeg Wisły, aby nabrać piasku. Nie podobało się to stróżowi Stanisławowi Wójcikowi, który rzucił się na biorącego piasek i pobił go żelazną rurą tak ciężko, że biedak stracił przytomność i przewieziony do szpitala tegoż dnia umarł. Wójcika aresztowano i osadzono w więzieniu śledczem.

ZAWIADOMIENIA.

— **Repertuar teatru miejskiego w Krakowie.**

Wtorek: O godz. 3 popołudniu „Kościuszko pod Racławicami", obraz historyczny w 7 odsłonach A. Lasoty; o godz. 7 wieczór „Wesele", dramat w 3 akt. St. Wyspiańskiego.

Sroda: „Betleem polskie", jasełka w 3 aktach napisał L. Rydel, muzyka M. Świerzyńskiego.

— **Uniwersytet ludowy im. A. Mickiewicza w Krakowie.**

Biblioteka Uniwersytetu ludowego, Czytelnia pism oraz Biuro porady mieści się przy ul. Grodzkiej l. 43, II p.

Biblioteka otwarta w dni powszednie od godz. 3—9, w niedzielę i święta od 9—1.

Czytelnia pism otwarta w dni powszednie od godz. 11—1 i o 3—9, w niedziele i święta od 9—1 i od 8—9.

Biuro porady dla samouków otwarte codziennie oprócz niedziel i świąt od godz. 7—8 wieczorem.

O warunkach korzystania z Biblioteki i Czytelni pism Uniwersytetu ludowego informuje Zarząd biblioteki oraz biuro Towarzystwa (w godzinach urzędowych od godz. 4—6). W kwestyach, dotyczących Biura porady, informuje biuro Towarzystwa i Biuro porady dla samouków w godzinach urzędowych.

W Sali Muzeum techniczno-przemysłowego, przy ul. Franciszkańskiej we wtorek o godz. 5 po południu: tow. Emil Haecker: „Historya socyalizmu przed rewolucyą francuską".

NADESŁANE.

(Za dział ten redakcya nie odpowiada.)

Za treść ogłoszeń Redakcya nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności. Ceny ogłoszeń w nagłówku.

Wydawca: Ignacy Daszyński. Redaktor odpowiedzialny: Ignacy Osostowicz.

Z drukarni Władysława Teodorczuka w Krakowie. (Telefon Nr. 510).